

IX

ZÁNİK POSLEDNÍCH KELTŮ NA MORAVĚ

Konec keltského osídlení na Moravě nenastal naráz. Byl to povlnný, postupný zánik, při němž poslední zbytky Keltů zmizely v přívalu germánských a slovanských přistěhovalců.

Těžká pohroma postihla moravské Kelty v době válek t. zv. markomanských, když vyslanci Marka Aurelia odmítli slíbenou již vojenskou pomoc při válečném tažení proti jejich sousedům Markomanům, jejichž pomsty se patrně obávali, a vyslance Tarrutenia Paterna, který s nimi pravděpodobně jednal s pravou římskou zpupností, „hrozně potupili“, ať již jen slovy, či dokonce i tělesným zmrzačením.

Toto porušení mezinárodní zásady, že vyslanec je osoba nedotknutelná, již tehdy obecně uznávané, vyvolalo ovšem pomstu Říma. „A potom zahynuli“ — praví stručně a stroze římský historik Dion¹.

Marcus Aurelius vyslal proti nim zřejmě trestnou výpravu, která vpadla do jejich nechráněných osad v úrodných úvalech jihomoravských, plenila, pálila a nebojovné obyvatelstvo vybíjela nebo odváděla do zajetí a otroctví. Podle datování Dobiášova se tak stalo asi roku 172 nebo 174 našeho letopočtu².

To je poslední historická zpráva, jež se nám o Keltech na Moravě zachovala. Archeologické památky z řady moravských nalezišť, ovšem dokládají, že ji nelze bráti doslovně. Tyto památky ukazují, že se přece jen určitý počet keltského obyvatelstva zachránil a přečkal tuto katastrofu. Dokazuje to existence většího počtu keltských osad z doby po t. zv. markomanských válkách, ze III. a IV. století našeho letopočtu, jako byly na příklad Jiříkovice, Šaratice, Ostopovice a řada jiných, v nichž zbytky Keltů žily buď samy

¹ Dion LXXI, 12, 3, viz výše str. 40 pozn. 43.

² J. Dobiáš, K chronologii t. ř. válek markomanských, ČSPSČ, XXXVIII (1930), 21 a d., 31 a d., 36; srovnej k tomu výše str. 40 a d., 47, a dříve již v mých pracích KG. 70 (kde viz i jinou literaturu), VG. IV. 219.

nebo vedle nově příšlého obyvatelstva germánského, jehož počet ovšem stále vzrůstal.

A jako počet Germánů, vzrůstal postupem doby i příval přistěhovalců slovanských. Původní keltská většina obyvatelstva se znenáhla stala menšinou, její počet klesal také míšením s obojím živlem přistěhovaleckým, neboť děti ze smíšených sňatků Keltů s germánskými nebo slovanskými ženami mluvily již jazykem svých matek, a tak se počet původního keltského obyvatelstva pravděpodobně stále ztenčoval, až konečně jeho zbytky (pokud se nevystěhovaly) podlehly úplné asimilaci. Podle dnešního stavu našich vědomostí mizí poslední bezpečné stopy jeho práce a života někdy ve 4. století našeho letopočtu. Bude úkolem příštích systematických výzkumů prohloubit dosavadní poznatky a zjistit, nebude-li možno najít doklady keltského života na Moravě z doby ještě pozdější.

Již dnes známým faktem je, že stopy keltské výrobní tradice můžeme sledovati také na nálezech z dob pozdějších, na příklad na slovanské keramice tuhové i j.

Úhrnem lze říci, že podle svědectví archeologických památek dnes známých trval život keltských Volků Tektosagů na území dnešní Moravy zhruba asi sedm až osm století. Slavný kdysi keltský kmen, který vyšel asi ve 4. století starého letopočtu z Gallie dobyl si hluboko ve střední Evropě rozsáhlá nová sídla v oblasti od pozdějšího Durinska přes severní polovici Čech a Moravu až do Slovenska, dosáhl tak velikého válečného věhlasu, že jím imponoval jak C. Iuliu Caesarovi, jednomu z hlavních budovatelů světovládného římského imperia, takže jej ve svém historickém díle o válce galské uvedl jako vzor někdejší keltské statečnosti, tak také sousedním bojovným Germánům, do jejichž území podnikal válečné a kořistnické výpravy a proslul jimi u nich tak, že se jim jeho jméno stalo synonymem pro Kelty vůbec. Ale vrstva jeho válečnické šlechty se častými výpravami za výbojem ztenčila, jeho lid blahobytem, získaným jak kořistnickými výboji, tak také obchodem a průmyslovou výrobou, z pohodlněl a ztratil postupem doby odvahu i schopnost svá sídla a bohatství v nich nashromážděná proti útokům svých lačných germánských sousedů hájit a uhájit, a tak je přímo s podivem, že se jeho poslední zbytky mohly na Moravě udržet až do 4. století našeho letopočtu. Lze to vysvětlit jenom tím, že se pronikání obyvatelů sousedních končin do keltského území na Moravě dále v prvních dvou stoletích našeho letopočtu a zčásti snad i později prostou infiltrací jednotlivců nebo jen malých skupin, a že i po ztenčení počtu keltského obyvatelstva v době t. zv. markomanských válek docházelo k zabírání jednotlivých končin Moravy Germány a k zakládání čistě germánských osad bez válečných akcí většího slohu a zřejmě také bez keltské válečné obrany.

Postupným zánikem moravských Volků (Kotinů) v moři germánských a slovanských přistěhovalců mizí poslední zbytky někdejšího keltského osídlení v našich zemích. Staré jméno slavného kdysi kmene a národa nezaniklo. Žije podnes ve jméně slovanských Valachů na Moravě a rumunských Valachů (někdejších dáckých obyvatelů západního Slovenska) v území s obou stran jihovýchodních Karpat.